

Asia: VN/23602/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi nuorisolain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan järjestöjä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 17 ja 18 §; asetuksen 5 ja 6 §)

-

2. Lausunto valtakunnallisia nuorisoalan osaamiskeskuksia (OSKE) koskeviin esitysluonnoksiin (lain 19 §; asetuksen 7 ja 8 §)

-

3. Lausunto nuorisokeskuksia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 20 §; asetuksen 9 ja 10 §)

-

4. Lausunto muita säännöksiä koskeviin esitysluonnoksiin (lain 23, 24, 26 ja 27 §; asetuksen 1 §)

-

5. Lausunto Harrastamisen Suomen mallia koskeviin esitysluonnoksiin (lain 12 a ja 21 a §)

Koulukino tukee Harrastamisen Suomen mallin tuomista pysyväksi toimintamalliksi lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Harrastamisen Suomen mallissa lasten ja nuorten kuuleminen harrastustoiveista on ensisijaisen tärkeää. Kuuleminen nostaa esille harrastustoiminnan katvealueet, kuten elokuvan harrastamisen, ja sen että elokuvaa ei voi tällä hetkellä harrastaa esimerkiksi taiteen perusopetuksessa laajasti ja kattavasti.

Pidämme tärkeänä elokuvaharrastamisen jo Harrastamisen Suomen mallissa käytössä olevien hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen koordinoimista ja levittämistä laadukkaan harrastustoiminnan varmentamiseksi valtakunnallisesti. Tässä apuna voi toimia Harrastamisen Suomen mallin yhteyspiste, jossa on jo koottuna hyviä käytänteitä ja joka mahdollistaa harrastuksen järjestäjien ja

kuntatoimijoiden kohtaamisen. Toivomme, että harrastamisensuomenmalli.fi -palvelun toiminasta tulee pysyvää.

Koulukino pitää hyvänä, että perusopetuksen oppilaalla on mahdollisuus osallistua mieluisaan ja maksuttomaan harrastukseen. Tavoite tukee YK:n lapsen oikeuksien yleissopimusta, jossa sopimusvaltiot kunnioittavat ja edistävät lapsen oikeutta osallistua kulttuuri- ja taide-elämään ja kannustavat sopivien ja yhtäläisten mahdollisuuksien tarjoamista kulttuuri, taide-, virkistys- ja vapaa-ajantoimintoihin. Pidämme yhdenvertaisuusnäkökohdan kannalta tärkeänä harrastuksen järjestämistä koulupäivän yhteydessä joustavasti huomioiden lasten ja nuorten jaksaminen.

Edelleen Koulukino pitää tärkeänä, että kunnat veloitetaan järjestämään Harrastamisen Suomen mallin mukaista toimintaa pohjautuen nuorten kuulemisesta saadun tietoon ja järjestä harrastuksia nuorten toiveiden mukaisesti. Tätä tukee Lapsen oikeuksien sopimus, joka sisältää lapsen näkemyksen huomioon ottamisen ja kuulemisen häntä koskevissa asioissa.

Koulukino pitää tärkeänä lakiluonnokseen sisältyvää pyrkimystä turvata harrastustoiminnan laatu kiinnittämällä huomiota harrastustoiminnan ohjaajan tietoihin ja taitoihin sen harrastuksen ohjaamisessa, josta järjestäjä vastaa. Kuten säännökohtaisissa perusteluissa todetaan, harrastuksen ohjaamiseen liittyvillä tiedoilla ja taidoilla tarkoitetaan riittävää osaamista ja kokemusta sekä harrastuksen sisällöllisessä osaamisessa että oppilaiden pedagogisessa ohjaamisessa. Tässä tukena voivat olla alansa valtakunnalliset järjestöt ja lastenkulttuurikeskukset, kuten elokuvan kohdalla Koulukino ry.

Harrastamisen Suomen mallin toteuttamiselle yksivuotinen rahoitusmalli merkitsee tällä hetkellä muun muassa harrastustoiminnan vuosittaista kilpailutusta. Tämä tuo haasteita laadukkaan harrastustoiminnan jatkuvuuden takaamiselle. Haasteena on etenkin pätevien ohjaajien kiinnittäminen sekä toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen.

Ehdotamme, että oppilaiden kuulemisen lisäksi on harrastustoiminnan järjestelyissä otettava huomioon muitakin näkökohtia. Harrastamisen laadun takaamiseksi järjestäytymättömän harrastustoiminnan, kuten elokuvaharrastuksen kohdalla tulee taata järjestävien tahojen mahdollisuus keskinäiseen koordinointiin. Mahdollisuutta uusien ohjaajien kouluttamiseen toiminnan mahdollistamiseksi ja vakinaistamiseksi tulee tukea. Laadun varmistamiseksi Koulukino pitää tärkeänä osallistavan pedagogiikan, yhdenvertaisuuden ja turvallisemman harrastustoiminnan kehittämistä osana harrastustoimintaa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön teettämän koululaiskyselyn perusteella elokuva ja animaatio oli valtakunnallisesti kolmanneksi toivotuin harrastus. Elokuvan ja animaation toivoi 41% kyselyyn 2020 vastanneista oppilaista. Elokuva ei sisälly taiteen perusopetukseen ja ammattitaitoisia ohjaajia ei aina ole valmiiksi löydettävissä. Tulee siis huomioida, että laadukkaan harrastustoiminnan

takaamiseksi ammattilaisia tulee voida tarvittaessa kouluttaa. Esimerkiksi taidekasvatuksen ammattilaiset voivat perehdytyksen saatuaan toimia elokuvaharrastuksen vetäjinä.

6. Lausunnonantajan yleiskommentit tai huomiot/ehdotukset koskien lain muita säännöksiä

-

Freese Outi
Koulukino - Skolbio ry